

Alkotmánybíróság

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

Ügyszám: <u>IV/857-8/2016</u>	
Érkezett: <u>2016 SZEPT 27.</u>	Ügyszám: <u>IV/857-3/2016</u>
Példány: <u>4</u>	Kezelőiroda: <u>4/3</u>
Melléklet: <u>2</u> db	

Ügyszám: IV/857-3/2016

Tárgy: alkotmányjogi panasz
kiegészítés

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybírósághoz 2016. május 3-án érkezett, a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ 18/2015/8. számú határozata, valamint a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság SZE6/2015/32. számú határozata ellen benyújtott alkotmányjogi panaszommal és a 2016. július 4. kelt hiánypótlásban előadott alkotmányjogi panasz pontosítását az alábbiakban foglaltakkal kívánom kiegészíteni:

Az alkotmányjogi panaszomban megjelölt ügyben az Magyarország Alaptörvényének XXIV. cikkben és XXVIII cikkben rögzített tisztességes eljáráshoz való jogom sérült. A tisztességes eljáráshoz való jogot az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkének első bekezdése is védelmezi. „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően...”

I.

A tisztességes eljáráshoz való jogom megsérült az ellenem 2013. szeptember 09-én elrendelt soronkívüli értékelésemet megalapozó vizsgálat elrendelésével. A vizsgálat értékelésének szóbeli ismertetésére és kiértékelésére 2014. március 21-én került sor. Az értékelés közlésével egyidejűleg a Bjt. 83. § értelmében – az alkalmatlanság vitatása esetén – az alkalmatlanságot megállapító jogerős határozatig terjedő időben a bíró olyan tevékenységet nem folytathat, amely bíró hatáskörébe tartozik. Az indokolatlanul elrendelt soronkívüli bírói vizsgálatom eredményeként 2014. március 21-től 2015. március 30-ig bírói tevékenységet nem folytathattam. 2015. március 31-én a Budapest Környéki Törvényszék Elnöke megállapította, hogy a szolgálati viszonyom „a törvény erejénél fogva megszűnt.”

A Budapest Környéki Törvényszék elnöke megfosztott attól, hogy a 3 éves bírói kinevezésem időtartamát kitöltsem és a három éves bírói tevékenységem tükrében történjék meg a bírói munkám értékelése. Mint azt a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ. 3/2015/6. számú határozatában kifejtette „... az első bírói kinevezés három éve alatt a kezdő bíró jogosult a szakmai követelmények biztos elsajátításához segítséget, instruálás igénybe venni, anyagi jogi és eljárásjogi ismereteit, az ezek gyakorlati alkalmazását fokozatosan elsajátítani, szakmaiságát megszilárdítani. E törvényi céllal és követelménnyel ellentétes a kezdő bíró túl korai, súlyos következményeket kilátásba helyező értékelése. A három éves határozott idő előtt szakmai okokból vizsgálatra sor kerülhet, ugyanakkor az alkalmatlanság kimondását célzó vizsgálat a kezdő bírói státusz rendeltetésével nem fér össze.”

II.

A tisztességes eljáráshoz való jogomat megsértették, amikor annak ellenére, hogy a Budapest Környéki Törvényszék elnöke által vezetett szakmai alkalmatlanság megállapítása iránti peres eljárás folyamatban léte alatt a 2015. január 26-án indult bíró vizsgálati eljárást bíróságon belül vezették le.

A vizsgálatot a Budapest Környéki Törvényszék bírása végezte el és az, - az akkor velem perben álló - Budapest Környéki Törvényszék elnöke értékelte ki egy személyben. Az Emberi Jogi Bíróság korábban rámutatott, hogy fegyelmi, szolgálati ügyekben sérti az eljárás tisztességét, ha az eljáró személyek az ügyben személyesen érintettek, mert ez alapján fegyelmi vagy alkalmassági kérdésben tőlük pártatlan döntés nem várható (Oujic v. Croatia judgement of 5 Február 2009., no. 22330/05).

Az ügyemben döntéshozóként a Budapest Környéki Törvényszék Elnöke járt el, aki egyszer már - a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ. 3/2015/6. számú határozat szerint - jogellenesen alkalmatlannak nyilvánított. Álláspontom szerint mind a vizsgáló bíró, mind a törvényszék elnöke olyan személyek, akiktől ilyen helyzetben pártatlan döntés nem várható. Az elvárható magatartás az lett volna, hogy tevékenységem vizsgálatára másik bíróságról rendeljenek ki vizsgálóbírót, illetve egy másik törvényszék elnöke döntsön az alkalmasságom kérdésében.

Emellett az eljárásban a törvényes határidőket sem tartották be, és ezzel részben elvették tőlem hatékony jogorvoslat lehetőségét. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény szerint a határozott idejű jogviszony lejártá előtt 90 nappal kell nyilatkoztatni az érintett bírót, hogy kívánja-e határozatlan idejű jogviszonnyá változtatni, mivel a nyilatkozatot követően 30 nap áll rendelkezésre a bírói vizsgálat elkészítésére, 30 napon belül lehet azzal szemben jogorvoslattal élni, így még jogviszony megszűnése előtt születhet jogerős döntés a kérdésben, ezzel elkerülve a jogviszony jogellenes megszűnéséből eredő károkat. Ügyemben nyilatkozattételre csak 2015. január 19-én hívtak fel, az eljárás pedig 2015. január 26-án kezdődött meg, eredményét azonban csak 2015. március 26-án közölték velem, a jogviszony megszűnése előtt mindösszesen 4 nappal. Esély sem volt arra, hogy a jogorvoslat, ha jogszerűen a javamra döntöttek volna, hatékony legyen, mivel a jogerős döntés 4 nap alatti meghozatala lehetetlenség, a jogviszonyom megszűnésével pedig visszafordíthatatlan sérelmeim keletkeztek. A határidő túllépését a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság is megállapította bő fél évvel később, de jelentéktelennek értékelte.

III.

A tisztességes eljáráshoz való jogomat sértette meg, a Budapest Környéki Törvényszék elnöke, amikor a velem szemben 2015. január 26-án indult bírói vizsgálati eljárásban jogszerűtlenül megállapította alkalmatlanságomat, majd ezt követően az Ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság (SzÉ6/2015/32 számú határozat), a szolgálati felülvizsgálati eljárásban és az Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság (SZÉ6/2015/32 számú határozat) az elsőfokú szolgálati bírósági határozattal szemben benyújtott fellebbezés elbírálásakor a Budapest Környéki Törvényszék elnökének jogsértő döntését nem bírálta felül.

Bár a bírák közhatalmat gyakorolnak, önálló, szabad hatalmi ágat alkotnak. Sajátos belső hierarchiával rendelkeznek, de elsődlegesen a jogszabályoknak, és nem a felettes bírának vagy a kormánzatnak felelnek. Minden bírónak joga kell, hogy legyen a jogszabályok alapján döntéseik szabad mérlegelése, bármilyen felsőbb utasítás nélkül, illetve a bíróság méltóságának megőrzése mellett a szabad véleményilvánítás gyakorlása.

A függetlenség megőrzése érdekében a bírák szolgálati viszonya csak objektív okok alapján szüntethető meg, abban az esetben, ha tevékenységük kimutathatóan veszélyezteti a jog- és a bírósági rendszer működését. A fentiekre tekintettel, bírói jogviszony bizalomvesztésre és a bíróság méltóságát veszélyeztető megatartás miatti megszüntetésének ügyében már egyszer elmarasztalta az Emberi Jogok Európai Bírósága Magyarországot, és kimondta, hogy az ilyen ügyek a 6. cikk hatálya alá tartoznak (Baka v. Hungary [GC] judgement of 23 June 2016, no. 20261/12).

A felülvizsgálat folyamán eljáró bíróságok, bár technikai szempontból felülvizsgálták a vizsgálóbírói eljárást, szakmai szempontból figyelmen kívül hagyták az érveimet.

A korábbi eljárásban (SZÉ1/42/2014.) az első fokú bíróság helyesen vizsgálta, hogy az alkalmatlanságom alátámasztó érvek mennyire megalapozottak, és arra jutott, hogy bár voltak kisebb hibák, de ezek a tanuló időszakból adódtak, nem voltak jelentősek, és sohasem vezettek káros következményre. A kérelem tárgyává tett eljárásban azonban a bíróságok elzárkóztak az érvek szakmai vizsgálata alól, arra hivatkozva, hogy az egyes bíróságok gyakorlatának felülvizsgálata nem tárgya az eljárásnak. Nem vették figyelembe, hogy a vizsgálóbíró által kifogásolt eljárási hibák a jogszabályoknak megfeleltek, de a belső, nem feltétlenül jogszerű, gyakorlatnak és eljárási rendnek nem.

Olyan szakmai kérdésekben nem foglaltak állást, amely közvetlenül érintették alkalmasságom kérdését, pedig ezt, mint felettes bíróság joguk és kötelezettségük lett volna megtenni.

Kifogásolták azt is, hogy adott ügyeket nem intéztem el határidőre, holott ez olyan időszakban volt, amikor a bíróság igazoltan túlzottan leterhelt volt és a bíróság egyetlen egy bírója sem tudta az ügyeket határidőre elintézni.

Összességében elmondható, hogy bár valamilyen módon megpróbálták objektív módon alátámasztani az általuk vélelmezett alkalmatlanságom, de nem voltak hajlandóak vizsgálni az egyes hibákat, mivel azok álláspontom szerint a bírósági működés felülvizsgálatát eredményezték volna.

Az alkalmatlanságom megállapításának fő oka az volt, hogy hibáimmal veszélyeztettem a bíróságba vetett bizalmat, rontom a bíróság jó hírnevét, illetve veszélyeztettem a cégjegyzék közhitelességét. Ezen indokok egyértelműen alaptalanok, mivel a döntéssel szemben panasz, kifogás, jogorvoslati kérelem nem érkezett, velem szemben fegyelmi eljárás nem volt folyamatban, az állítólagos hibáimról elnöki feljegyzés nem készült. Ebből is látszik, hogy jogviszonyom nem objektív alapon került megszüntetésre, holott ez a bírói függetlenség miatt különösen indokolt lett volna.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az alkalmatlanságom megállapítására, amely jogviszonyom megszűnéséhez vezetett sértette a tisztességes eljáráshoz való jogomat, mivel a kérdésben érintett személyek hozták meg a döntést, azzal szemben a jogorvoslat csak részben lehetett volna hatékony, és a döntést nem objektív érvekre alapozva hozták meg. Az Emberi Jogi Bíróság a fent megjelölt Baka v. Hungary ügyben már megállapította, hogy a magyar bírósági rendszer függetlensége a megváltozott állami szabályozás következtében veszélyben van, és a bírák jogviszonya egyre inkább veszélyeztetett, és válik állami bizalmi jellegűvé.

A fentiekben kifejtettekkel összhangban áll az Európai Bizottság által (az Európai Bizottság kontra Magyarország) C-286/12. sz. ügyben kifejtett álláspontja, mely szerint „Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkének (1) bekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének (2) bekezdése szerint a bíróságoknak függetleneknek, pártatlanoknak és a törvényen alapulóknak kell lenniük. A EJEB Bíróság is több alkalommal hangsúlyozta már, különösen az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek keretében, hogy a bíróságoknak függetleneknek kell lenniük. [Lásd többek között a 14/86. sz. X-ügyben 1987. június 11-én hozott ítélet (EBHT 1987., 2545. o.) 7. pontját; a C-54/96. sz. Dorsch Consult ügyben 1997. szeptember 17-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-4961. o.) 23. pontját; a C-53/03. sz., Syfait és társai ügyben 2005. május 31-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-4609. o.) 29. pontját és a C-196/09. sz., Miles és társai ügyben 2011. június 14-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-5105. o.) 37. pontját.]

A fentiekkel összhangban Alkotmánybíróság a 33/2012. (VII.17.) AB határozatában rámutatott, hogy a bírói szolgálati viszony stabilitásának biztosítása az Alaptörvényből fakadó követelmény, ami – más jogviszonyokhoz képest – többlet garanciákat igényel, ezért a jogviszony megszüntetésére a bíró egyetértésének hiányában csak kivételesen van lehetőség

A Bjt. és az ahhoz kapcsolódó szabályzatok tartalmazzák a bírói függetlenség garanciáját jelentő megkerülhetetlen szabályokat. Ebbe a körbe tartoznak a Bjt.-nek a bíró rendszeres és soron kívüli értékelése feltételeit szabályozó előírásai, amelyek a kezdő bíró három év határozott időre kinevezése tükrében értelmezhetők.

Továbbra is fenntartom azt az álláspontomat, hogy három év határozott idejű kinevez tükrében a bírói tevékenységem nem értékelhető (a korábban folyamatban volt szakmai alkalmatlanság megállapítása iránti eljárás okán), valamint azt, hogy a három éves határozott idejű szolgálati viszonyom értékelése során olyan súlyos eljárási szabálysértéseket követett el az értékelő Budapest Környéki Törvényszék, hogy ezen súlyos eljárási hibák csak úgy orvosolhatóak, ha újabb, zavartalan, 3 éves bírói szolgálati viszony eltöltését követően, a bírói vizsgálat szabályait maradéktalanul betartó értékelés eredményeként hoznak döntést a bíró szakmai alkalmasságom kérdésében.

Budapest, 2016. szeptember 20. napján

Melléklet:

- 1.) Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság SZÉ1/42/2014. sz. határozata,
- 2.) Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ. 18/2015/8. számú határozata

Tisztelettel:

